

Джени Хол

ВИКИНГСКИ СКАЗАНИЯ

София, 2022

Jennie Hall
VIKING TALES

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Стефан Георгиев, превод, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-0966-2

ДЖЕНИ ХОЛ

ВИКИНГСКИ СКАЗАНИЯ

ИСЛАНДСКИ ПРЕДАНИЯ ЗА
ПРОЧУТИ ВИКИНГИ

Превод от английски
Стефан Георгиев

СЪДЪРЖАНИЕ

Какво бяха сагите	7
-------------------------	---

Част 1 В Норвегия

Бебето	13
Зъбният роб	15
Фермата на Олаф	20
Битката на Олаф с Хавард	28
Страх за враговете.....	32
Харалд е крал	36
Битката на Харалд	42
Дръзкото съобщение на Гида.....	48
Морската битка.....	54
Сватбата на крал Харалд	59
Крал Харалд потегля към отвъдморските земи на запад.....	62

Част 2
Западните земи

Домове в Исландия.....	67
Ерик Червения	92
Лейф и неговата нова земя.....	102
Хубавата Винланд.....	110
Бележки.....	122

КАКВО БЯХА САГИТЕ

Исландия е малка страна, разположена далеч на север в студеното море. Хората я откриха и се заселиха в нея преди повече от хиляда години. През топлия сезон те ловяха риба, произвеждаха рибено масло, ловяха морски птици, събираха пера, отглеждаха овце и косяха сено. Но зимите бяха дълги, тъмни и студени. Мъжете, жените и децата си стояха по домовете, където чепкаха вълна, предяха, тъчаха и шиеха. Всички прекарваха часове наред около огньовете в средата на помещенията. Огньовете бяха единственият източник на светлина. Сенки пърхаха в тъмните ъгли. Димът се виеше покрай гредите на високите тавани. Децата се настаняваха на пръстения под досами пламъците, а възрастните – на дълги тесни скамейки малко по-назад, и така получаваха достатъчно светлина и топлина. Ръцете се занимаваха с вълната. Работата даваше възможност на главите да мислят и на устите да говорят. Какво се обсъждаше? Летният риболов, убиването на някоя лисица, пътуването до Норвегия. Но на хората им доскуча от приказки за ежедневието. Бащите се вторачваха в децата си и си казваха:

„Те не научават почти нищо. Какво ще ги направи храбри и мъдри? Какво ще ги накара да заобичат родината си и старата Норвегия? Дали няма да помогнат историите за битки, велики дела и силни мъже?“

Така че, докато семействата работеха на червената светлина на огъня, бащите разказваха за норвежки крале, за дълги пътувания до чудни земи, за велики битки. Историите се разпространиха из цяла Исландия и хората ги запаметиха и заобичаха. Някои мъже можеха да пеят и да свирят на арфа. Те съумяха да направят историите още по-интересни. Талантливите мъже бяха наречени скалдове, а песните им – саги.

В средата на лятото се провеждаше велик събор. Хора от всички краища на Исландия се събираха, за да коват закони. Ако нямаше належаща работа, дните минаваха лежерно. После някой скалд нарамваше арфата си и се качваше на висока скала или могила, където подхващаше песен за делата на норвежки герой. Щом чуеха подрънкването на струните и извивките на гласа, хората се приближаваха тичешком и викаха:

„Скалдът! Скалдът! Сага!“

Зрителите слушаха часове наред. И подвикваха окуражително. Когато скалдът се умореше, от тълпата излизаше някой, който да го замести с песен или история. До слезлия от високото място скалд често дотичваше богаташ и казваше:

„Ела да изкараш следващата зима в моята къща. Ушите ни копнеят за песни.“

Така че най-добрите скалдове пътуваха много и посещаваха десетки населени места. Благодарение на песните си

те получаваха добър прием навсякъде. Удостоявани бяха с добри места на пировете. Получаваха купища ценни дарове. Дори кралят на Норвегия понякога изпращаше покана до известен исландски скалд:

„Ела ми на гости. Няма да се върнеш с празни ръце. Говори се, че исландските песни са най-сладки. Искам да ги чуя.“

Историите не се записваха. В онези времена малцина умееха да четат и пишат. Скалдовете учеха песните, слушайки колегите си. После писането стана популярно. Хората си рекоха:

„Тези истории са изключително ценни. Трябва да ги запишем, за да не се затрият с течение на времето.“

Впоследствие доста исландци започнаха да пишат книги през зимата. Върху овчи кожи. Част от тези книги оцеляха до наши дни, макар и пожълтели, набръчкани и с липсващи страници, и сега са в музеите в Норвегия. Ценни реликви са те. От тях черпим информация за миналото. Древните исландци разказваха за крале, битки и презморски пътешествия. Някои от техните истории са представени в настоящата книга.

